

ผลการศึกษาดูงาน เรื่อง “การพัฒนาประเทศสู่การแข่งขันระดับสากล: Development Country to Global Competitiveness”

ส่วนที่ 1 บทนำ

1. ความเป็นมา

โครงการพัฒนานักบริหารระดับสูง : ผู้บริหารส่วนราชการ (นบส.2) รุ่นที่ 8 ประจำปีงบประมาณ 2559 ได้กำหนดการศึกษาดูงานไว้ในหลักสูตร รวม 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1: จังหวัดน่าน และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

ในระหว่างวันที่ 25 – 27 กุมภาพันธ์ 2559 โดยศึกษาดูงานดังนี้

(1) นโยบายการพัฒนาจังหวัดน่าน และโครงการปิดทองหลังพระตามแนวพระราชดำริ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งดูงานในโครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนวพระราชดำริ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

(2) นโยบายพลังงานและการบริหารจัดการโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินหงสา สปป.ลาว

ครั้งที่ 2 : ราชอาณาจักรสเปน

ในระหว่างวันที่ 23 – 30 เมษายน 2559 โดยศึกษาดูงาน ดังนี้

(1) สภาพเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของสเปน และความสัมพันธ์และความร่วมมือ ในการพัฒนาประเทศระหว่างสองประเทศ รวมทั้งการบริหารจัดการเมืองมรดกโลกโทเรโด (เมืองมาดริดและ เมืองโทเรโด)

(2) การพัฒนาเมืองแห่งนวัตกรรมอัจฉริยะ และการจัดการสภาพการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (เมืองบาร์เซโลน่า)

2. กรอบการศึกษาดูงาน

2.1 ครั้งที่ 1: จังหวัดน่าน และ สปป.ลาว

(1) เป้าหมาย: ได้รับองค์ความรู้เชิงประจักษ์และนำแนวคิดและการบริหารจัดการมาปรับใช้ในการ บริหารราชการในโอกาสที่เหมาะสมเพื่อร่วมกันผลักดันนโยบายของประเทศไปสู่ความสำเร็จ

(2) จุดเน้น: “การบูรณาการด้านการบริหารเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดน่าน และพื้นที่ต่อเนื่องใน สปป.ลาว (ASEAN)”

(3) ขอบเขตการศึกษาดูงาน

ศึกษาในภาพรวมของพื้นที่เกี่ยวกับ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต แนวนโยบาย กลยุทธ์และการบริหารงานที่เอื้อต่อการสร้างสังคมที่มีคุณภาพและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1) นโยบายการพัฒนาจังหวัดน่าน (กลุ่มที่1)

2) การบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนวพระราชดำริในพื้นที่ ต้นแบบโครงการปิดทองหลังพระ (กลุ่มที่ 2)

- 3) การพลังงานของ ASEAN : นโยบายพลังงานและการบริหารจัดการโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินหงสา (กลุ่มที่ 3)
- 4) การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ของจังหวัดน่านในความร่วมมือภาคประชาสังคม (กลุ่มที่ 4)
- 5) การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน – สปป.ลาว : ศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน (กลุ่มที่ 5)

(4) วิธีการ

- 1) ศึกษาสภาพจริงในพื้นที่ ขององค์กรและรับฟังการบรรยาย
- 2) การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน ในกลุ่มนักบริหาร, วิทยากร และที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 ครั้งที่ 2: ราชาอาณาจักรสเปน

(1) หัวข้อ:การพัฒนาประเทศสู่การแข่งขันระดับสากล (Development Country to Global Competitive)

(2) วัตถุประสงค์: เพื่อให้ให้นักบริหารได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การพัฒนาเศรษฐกิจและการเสริมศักยภาพทางการแข่งขันของราชอาณาจักรสเปน
- 2) ความสัมพันธ์ และความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างราชอาณาจักรสเปน และราชอาณาจักรไทย
- 3) การพัฒนาเมืองบาร์เซโลนา ให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City)
- 4) การบริหารจัดการเกี่ยวกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศของโลก
- 5) การอนุรักษ์ การพัฒนาและการใช้ประโยชน์แหล่งศิลปวัฒนธรรมของประเทศสเปน

(3) ขอบเขตเนื้อหา

- 1) แนวคิดและการพัฒนาเศรษฐกิจและการสร้างความสามารถทางการแข่งขันของสเปนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและการแข่งขันในเวทีโลก
- 2) ประวัติความเป็นมาด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความร่วมมือในการพัฒนา ด้านต่าง ๆ ของราชอาณาจักรสเปนและไทย
- 3) การดำเนินการและการบริหารจัดการเมืองบาร์เซโลนาด้วย นวัตกรรมและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของบริการชุมชน เพื่อช่วยลดต้นทุน และลดการบริโภคของประชากร โดยยังคงเพิ่มประสิทธิภาพการบริการไว้ได้
- 4) การบริหารจัดการและการวางแผนในการรองรับความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศสเปน
- 5) การอนุรักษ์และการบริหารจัดการแหล่งศิลปวัฒนธรรม และการใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ของประเทศสเปน

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาดูงาน

1. ครั้งที่ 1 : จังหวัดน่าน และ สปป.ลาว

หัวข้อศึกษา ประกอบด้วย

- 1.1 นโยบายการพัฒนาจังหวัดน่าน (กลุ่มที่ 1)
- 1.2 การบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนวพระราชดำริในพื้นที่ต้นแบบโครงการปิดทองหลังพระ (กลุ่มที่ 2)
- 1.3 การพลังงานของ ASEAN : นโยบายพลังงานและการบริหารจัดการโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินหงสา (กลุ่มที่ 3)
- 1.4 การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ของจังหวัดน่านในความร่วมมือภาคประชาสังคม (กลุ่มที่ 4)
- 1.5 การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน – สปป.ลาว : ศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน (กลุ่มที่ 5)

1.1 นโยบายการพัฒนาจังหวัดน่าน

จังหวัดน่าน อยู่ในภาคเหนือ ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ภูเขาสูง มีความสูง 2,112 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลางกึ่งกลาง มีประชากรรวม 479,518 คน มีอาณาเขตติดกับ สปป.ลาว ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงฮ่อน – หงสา (สปป.ลาว) ทิศตะวันออก ติดต่อกับแขวงไชยบุรี (สปป.ลาว) ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดแพร่ และทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเชียงม่วน อำเภอปง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

คำขวัญของจังหวัดน่าน คือ “แข่งเรือลือเลื่อง เมืองงาช้างดำ จิตรกรรมวัดภูมินทร์ แดนดินส้มสีทอง เรืองรองพระธาตุแช่แห้ง”

วิสัยทัศน์ของจังหวัดน่าน คือ “เมืองแห่งความสุข ธรรมชาติสมบูรณ์ แหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย พร้อมมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน”

ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน ชื่อ นายสุวัฒน์ พรหมสุวรรณ ซึ่งได้วางนโยบายพัฒนาจังหวัดน่าน ภายใต้คำว่า “น่านหนึ่งเดียว” โดยจุดริเริ่มน่านหนึ่งเดียว เนื่องจากน่านเป็นเมืองสงบ ไม่ทะเลาะกัน มีคติน้อย ประชาชนดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย (Slow life) เป็นเมืองสะอาด เมืองสวยงาม และเมืองแห่งความสุข

นโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนจังหวัดน่าน เพื่อดำรงไว้ซึ่งน่านหนึ่งเดียว เมืองแห่งความสงบ เมืองสะอาด เมืองสวยงาม และเมืองแห่งความสุข ประกอบด้วยมิติขับเคลื่อน 4 มิติ ประกอบด้วย

มิติที่ 1 มิติป่า จากปัญหาการบุกรุกทำลายป่า รวม 800,000 – 900,000 ไร่ เพื่อประกอบอาชีพการเกษตรเชิงเดี่ยว ทำไร่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทำให้ภูเขาที่เรียกว่าภูเขาหัวโล้น โดยเฉพาะพื้นที่ต้นน้ำในอำเภอสันติสุข และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ การบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ยังไม่มีประสิทธิภาพ

ข้อค้นพบคือ ไม่สามารถแยกคนออกจากป่าได้ และงบประมาณจังหวัดรวมทั้งงบประมาณของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ งบประมาณไม่สามารถทำในพื้นที่ป่าได้ การพัฒนากระทำเฉพาะในบริเวณพื้นที่ราบทางหลวง 101 จังหวัดน่านไปจรดโรงพลังงานไฟฟ้าถ่านหินหงสา สปป.ลาว

แนวทางขับเคลื่อน คือ การบูรณาการโมเดลต่าง ๆ และโครงการเข้าไปทั้งแก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพของประชาชน เกษตรกร ให้มีอาชีพที่อยู่ได้ควบคู่กับการฟื้นฟูสภาพป่ากลับคืนมา การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและปรับเปลี่ยนวิถีคิดของคนรุ่นใหม่ ให้คนกับธรรมชาติและความเจริญอยู่ร่วมกันได้แบบสมดุล และปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตอาชีพเกษตรเชิงเดี่ยวให้เป็นแบบเกษตรผสมผสาน วนเกษตร เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งอาจจะดำเนินการคู่ขนานกับมาตรการทางกฎหมาย การใช้มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญชั่วคราว ซึ่งประกาศโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

มิติที่ 2 มิติน้ำ ปัญหา คือ การขาดแคลนน้ำและไม่มีแรงดันพุดึงน้ำขึ้นเขาหัวโล้น ทำให้ประชาชนและเกษตรกรบนพื้นที่ภูเขาสูงไม่มีน้ำกินน้ำใช้อย่างทั่วถึงและพอเพียง รวมทั้งขาดแคลนแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำชลประทานภายในจังหวัดมีน้อยมาก

แนวทางขับเคลื่อน คือ สร้างแหล่งเก็บกักน้ำ ฝาย บ่อ อ่างเก็บน้ำ และน้อมนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เช่น โครงการของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

มิติที่ 3 มิติเกษตรและพาณิชย์ ปัญหาคือ สินค้าเกษตรที่ผลิตได้ในจังหวัดไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพ แต่เน้นผลิตให้ได้ปริมาณเพิ่มมากขึ้น สินค้าเกษตรอาหารไม่มีเพียงพอกับความต้องการบริโภคในจังหวัดต้องนำเข้าจากจังหวัดอื่น ๆ ส่วนใหญ่ผลิตพืชเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะพืชอาหารสัตว์ มากที่สุดเป็นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยมีกลุ่มบริษัทเกษตรขนาดใหญ่สนับสนุนและรับซื้อผลผลิต อีกทั้งยังขาดกำลังคนที่จะส่งเสริมพัฒนาคุณภาพสินค้า

แนวทางขับเคลื่อน คือ ผลักดันการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ โดยใช้พาณิชย์นำเกษตรเปลี่ยนพืชสร้างรายได้ เพิ่ม Cluster กาแฟ เชื่อมผู้ประกอบการกับเกษตรกร ยกระดับกาแฟนานโดยสร้างระบบธุรกิจครบวงจร ตั้งแต่ SMEs กับบริษัทขนาดใหญ่และเปลี่ยนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้เป็นพื้นที่สีเขียว เช่น เลี้ยงปศุสัตว์ที่มีคุณภาพควบคู่กันไป

มิติที่ 4 มิติท่องเที่ยว ปัญหาคือ แหล่งท่องเที่ยวมีทั้งสถานท่องเที่ยวธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ยังขาดการพัฒนาเนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ ปัจจุบันแนวโน้มนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น อาจจะมีปัญหาด้านอัตลักษณ์ของความเป็นเมืองน่าและความสัมพันธ์ทางชายแดนของสังคมวัฒนธรรมใกล้ชิดกัน กับการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

แนวทางขับเคลื่อน คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เน้นสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มากกว่าเน้นจำนวนหรือปริมาณนักท่องเที่ยว ซึ่งต้องพัฒนาสถานที่พักและแหล่งร้านอาหารสะอาดปลอดภัยราคาเป็นธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เน้นอัตลักษณ์ เน้นวิถีดำเนินชีวิต ศิลปหัตถกรรม ผ้าทอ เครื่องเงิน แต่ต้องมีการวางแผนแก้ไขปัญหาการจัดการขยะ และการจราจรที่เหมาะสมกับการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ในการบริหารจัดการตามแนวทางขับเคลื่อนของ 4 มิติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดน่าน ดังนี้

1. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และประชาสังคม
2. พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวตลอดจนพัฒนาทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร และเกษตรอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน

3. พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. เสริมสร้างความสัมพันธ์ชายแดน ตลอดจนวางระบบบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.2 โครงการบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ “จังหวัดน่าน” ตามแนวพระราชดำริ

พื้นที่ต้นแบบแห่งแรกของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เริ่มปฏิบัติการในพื้นที่ ๓ อำเภอของจังหวัดน่าน คือ ท่าวังผา สองแคว และเฉลิมพระเกียรติ เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๒

เนื่องจากน่านเป็นพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญเชิงภูมิศาสตร์ เพราะเป็นต้นน้ำน่านที่เป็นหัวใจสำคัญของระบบน้ำในประเทศไทย (ร้อยละ ๔๕ ของแม่น้ำเจ้าพระยา) และยังเป็นจังหวัดที่มีปัญหารุนแรงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ รวมทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อม จากการที่ป่าต้นน้ำน่านกำลังเผชิญกับการบุกรุก เพื่อเป็นพื้นที่ทำกิน อากาศเสียเพราะหมอกควันจากการเผาเตรียมพื้นที่การเกษตร ดินเสื่อมด้วยสารตกค้างจากการใช้เคมีเกษตรเข้มข้น น้ำปนเปื้อนสารเคมีและเต็มไปด้วยตะกอนจากการชะหน้าดิน ตามแนวลุ่มน้ำเกิดอุทกภัยรุนแรงซ้ำซาก ขาดความรู้ที่จำเป็นในการยังชีพ ยากจน เป็นหนี้ไม่มีทางออก ร้อยละ ๗๕ ของชาว อ.สองแคว สุขภาพเสื่อมโทรม ด้วยสารพิษในเลือดสูงกว่าระดับปกติธรรมดาถึง ๕ เท่า

แต่โชคดีที่น่านมีข้าราชการและเครือข่ายประชาคมเข้มแข็ง ผู้คนกระตือรือร้น เปิดรับ เรียนรู้ตัวอย่างความสำเร็จ ทุกฝ่ายหารือตกลงกันเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ ระดมสรรพกำลัง โดยการสนับสนุนของปิดทองหลังพระฯ และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ประยุกต์องค์ความรู้จากโครงการพระราชดำริต่าง ๆ ที่ดำเนินการอยู่แล้วในจังหวัดน่าน เป็นแนวทางร่วมกันดำเนินภารกิจ **“ปิดทองหลังพระณ ต้นน้ำน่าน”**

จากจุดเริ่มต้นในพื้นที่นาร่องขนาดเล็ก ที่บ้านยอด ต.ยอด อ.สองแคว และบ้านน้ำปาก ต.ตาลชุม อ.ท่าวังผา ขยายสู่ ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ และบ้านห้วยธนู ต.ตาลชุม บ้านห้วยม่วง ต.ศรีชุม อ.ท่าวังผา ตามคำร้องขอของชุมชนเอง

การดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ คือ ส่งเสริมให้ชุมชนที่ยากจนสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้จากการปลูกพืชอาหาร ปศุสัตว์และประมงให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งของตนเองและทั้งจังหวัดน่านได้ตลอดปี โดยเฉพาะการนำองค์ความรู้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ **“ลดการใช้พื้นที่ป่า ปลูกนาขั้นบันได”** ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มาขยายผลในพื้นที่ทั้งสามเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวให้เพียงพอต่อการบริโภค ควบคู่กับการลดพื้นที่แผ้วถางป่าเพื่อปลูกข้าวไร่ พร้อมกับพัฒนาต้นแบบการถ่ายทอดความรู้อื่น ๆ ควบคู่กันไปเช่น พัฒนาและบริหารจัดการแหล่งน้ำ ปรับปรุงปัจจัยการผลิตพื้นฐานเสริมสร้างความรู้ด้านการเพาะปลูก การสุขภาพสัตว์ การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยการพัฒนาค้น ปลูกฝังความคิดและค่านิยมของการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อสืบสานงานพัฒนาในด้านต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

แนวทางปิดทองหลังพระฯ นำมาซึ่งการรับรู้และความเข้าใจที่ดี จนเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ประชาชนจังหวัดน่านทุกภาคส่วน ได้ร่วมกันประกาศเจตนารมณ์ **“วาระน่าน-โครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริน่าน”** เพื่อเตรียมความพร้อม เตรียมคน เตรียมแผนงาน เตรียมงบประมาณและสรรพกำลัง สืบสานและขยายผลงานพัฒนาที่ปิดทองหลังพระฯทุกเบิกไว้ จากพื้นที่ดำเนินการ ๓ อำเภอ สู่พื้นที่ขยายผลอีก ๑๒ อำเภอครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัดอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

1. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากโครงการปิดทองหลังพระ

1.1 การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่ต้องให้ประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ Identify ปัญหา ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมลงมือ ภาครัฐมีหน้าที่ให้การสนับสนุน เช่น งบประมาณ ความรู้ทางเทคนิค หรือแก้ไขปัญหาที่ภาคประชาชนเองไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น กฎหมาย ระเบียบที่เป็นอุปสรรค การแก้ไขโดยภาครัฐที่เข้ามาในอดีตพิสูจน์แล้วว่าไม่ได้ผล สิ้นเปลืองงบประมาณ และทรัพยากรต่างๆ เป็นจำนวนมาก

1.2 การแก้ไขปัญหาที่สะสมเรื้อรังมานาน ควรแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

- ให้อยูรอดและไม่ให้ปัญหาลุกลามต่ออีก
- ให้เพียงพอ ให้ชาวบ้านพอมีพอกินเลี้ยงตัวได้
- ให้อยั่งยืน

1.3 การดำเนินการควรรีดยึดหลักการดำเนินงานตามรอยพระยุคลบาท ซึ่งได้แก่

- หลักองค์ความรู้ 6 มิติ
- หลักพัฒนาตามแนวพระราชดำริ (เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา)
- หลักการทรงงานและหลักการโครงการ

1.4 การดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ทุรกันดาร เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมีการวางแผนดำเนินโครงการที่เป็นระบบและสอดคล้องกัน เพื่อให้ผลสำเร็จของงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยมีการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว คือ

- โครงการแหล่งน้ำ โดยการสร้างฝายอนุรักษ์ ฝายการเกษตร และระบบส่งน้ำ โดย

คลองและท่อ

- การปรับพื้นที่ให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก โดยกรทำนาแบบขั้นบันได และปรับ

สภาพดินให้เหมาะสม

- การส่งเสริมการเกษตร โดยสนับสนุนให้ปลูกพืชหลังเขา และพืชผักสวนครัว
- การพัฒนาอาชีพ โดยการจัดตั้งกองทุนต่างๆ
- ปลูกป่าเศรษฐกิจ โดยการส่งเสริมปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น หวาย ไม้ กล้าย

1.5 หากต้องการสร้างป่า ปลูกป่า ต้อง สร้างคน ต้องให้ความรู้ ให้มีความรู้สึกว่าป่าเป็นวิถีชีวิตของเขา เขาจึงรู้สึกหวงแหนและรักป่า

1.6 ดอยตุง Model การใช้ประโยชน์จากลุ่มน้ำอย่างสมดุล โดยให้คนและป่าอยู่ร่วมกัน พึ่งพาซึ่งกันและกันอย่างยั่งยืน (ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และป่าใช้สอย)

2. สิ่งที่น่าสนใจในโครงการปิดทองหลังพระ

2.1 ความสำเร็จในการนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติและเกิดผลเป็นรูปธรรมในจังหวัดน่าน จนสามารถเป็นพื้นที่ต้นแบบทั้งในด้านพื้นที่ทำกิน การยับยั้งการทำลายพื้นที่ป่า การสร้างรายได้เพิ่มเติมให้แก่ชาวบ้าน ซึ่งแตกต่างจากการแก้ไขปัญหาที่เคยเข้ามาในอดีตโดยสิ้นเชิง

2.2 การทำแนวเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริมาใช้ เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนที่เหมาะสม

2.3 การทำงานที่เริ่มจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ทำให้ผลงานที่ออกมาสามารถบรรลุเป้าหมายได้ และชาวบ้านมีความพร้อมที่จะร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน

2.4 เริ่มการทำกิจกรรมพัฒนาโดยการทำต้นแบบให้ชาวบ้านดูในเบื้องต้น ให้เห็นว่าทำได้จริง หลังจากนั้นชาวบ้านก็จะมีกำลังใจในการทำงาน ผลของงานก็จะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2.5 แนวคิดทฤษฎีใหม่ และเศรษฐกิจพอเพียง ได้ถูกนำมาใช้จริง ในกลุ่มเกษตรกรรักษาต้นน้ำ

2.6 ไม่มีความจนในหมู่คนที่มีความเพียร

2.7 การร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรประหยั

พลังงาน

สรุป

จากการที่ได้เข้าเยี่ยมชม โครงการ ทำให้เห็นตัวอย่างของโครงการที่เป็นต้นแบบในลักษณะประชารัฐที่แท้จริง ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการคิด และพัฒนาร่วมกัน ระหว่าง ภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งโครงการการแก้ปัญหาบุกรุกป่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี เป้าหมายของการพัฒนา คือความยั่งยืน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องมีต้องมีส่วนร่วม มล ปันดดา ดิศกุล เคยกล่าวไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นแบบอย่างของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประธานมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ทรงศึกษาและเรียนรู้ และได้ นำ โครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพัฒนาไปปรับเพื่อใช้พัฒนาในพื้นที่ดอยตุง จนประสบผลสำเร็จ ประชาชนในพื้นที่ สามารถอยู่ได้ อย่างมีความสุข ซึ่งนี่คือหลักคิดต้นแบบของโครงการปิดทองหลังพระ ที่มีเจตย์เริ่มต้นว่า จะทำอย่างไร ให้ประชาชน สามารถช่วยเหลือตนเอง และอยู่กับธรรมชาติได้ ทั้งนี้จุดเด่นอีกจุดหนึ่งของโครงการคือการให้ความสำคัญ ในกลุ่มเยาวชน เพื่อให้เข้าสู่กระบวนการปลูกฝัง การพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานสำคัญ รายการปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีปฏิบัติ การพัฒนาอย่างยั่งยืน ไม่ใช่เรื่องของรัฐบาล หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นเรื่องที่เราทุกคน ต้องปฏิบัติตาม ต้องมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข และถึงเวลาแล้วที่เราทุกคน จะต้องดำเนินการ เพราะธรรมชาติ จะไม่เอื้อประโยชน์ ให้กับมนุษย์อีกต่อไป

1.3 โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินหงสา

ดูภาคผนวก 1

1.4 การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ของจังหวัดน่านในความร่วมมือภาคประชาสังคม

สถานะปัญหา

1. ป่าไม้ในจังหวัดน่าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าสงวนและ 40% ของพื้นที่ป่ายังเป็นป่าต้นน้ำ 10 ปีที่ผ่านมา ป่าไม้หายไป 25% ปัญหาส่วนหนึ่งมาจากราษฎรบุกรุกที่ดินป่าสงวน ถางป่าเพื่อปลูกข้าวโพด ราษฎรชาวจังหวัดน่านส่วนใหญ่ยากจน จังหวัดน่านต้องสั่งสินค้าอุปโภค บริโภคแทบทุกประเภทเข้ามาจากแว่นข้าวโพด

แม้หน่วยงานภาครัฐจะรณรงค์ให้ชาวจังหวัดน่านเลิกปลูกข้าวโพดเพื่อหยุดปัญหาการบุกรุกที่ดินป่าสงวน แต่ชาวบ้านยังไม่เลิก เนื่องจากการปลูกข้าวโพดมีระบบรับรองการตลาด มีนายหน้ามารับซื้อข้าวโพดถึงแหล่งปลูก การเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น ราษฎรยังไม่มั่นใจว่าจะมีระบบรับรองการปลูกพืชผลตามที่ทางการส่งเสริมหรือไม่

2. มีโครงการสำคัญในการสร้างอ่างเก็บน้ำ เป็นโครงการขนาดใหญ่ 15 โครงการ ซึ่งท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูง อ่างเก็บน้ำที่มีอยู่ น้ำแห้งไป หน่วยงานในระดับพื้นที่ไม่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้

3. มีความพยายามในการปลูกป่าทดแทนแต่ยังไม่จริงจัง

การวิเคราะห์สภาพปัญหา

แม้ว่าหน่วยงานภาครัฐจะทราบปัญหาเรื่องการถูกทำลายของป่าต้นน้ำซึ่งเป็นที่ดินป่าสงวน แต่การแก้ไขปัญหาอย่างไม่ได้ผลอย่างจริงจัง ประเด็นปัญหาหลักคือ

1. การแก้ไขปัญหาพระราชกฤษฎีกาที่ดินป่าสงวนเพื่อทำไร่ข้าวโพด จะแก้ไขปัญหาอย่างไร แม้จะมีกฎหมายอยู่แล้วแต่ไม่สามารถดำเนินการบังคับใช้ได้

มีข้อเท็จจริง 2 เรื่องที่ไม่สามารถดำเนินการได้คือ การจับราษฎรพื้นที่บุกรุกป่าสงวนจำคุกและการยกพื้นที่ป่าสงวนให้เป็นสิทธิของประชาชน

2. การแก้ไขปัญหาบุกรุกที่ดินป่าสงวนและการรณรงค์รักษาป่าต้นน้ำต้องได้รับความร่วมมือจากหลายส่วนราชการ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้เร่งแก้ไขปัญหาได้อย่างจริงจัง แต่ยังต้องการพลังเสริมจากระดับสูงเพื่อให้ปัญหาขัดข้องหลายประการได้รับการปลดล็อก

ทางออกของปัญหา

ภาคเอกชนโดย นายบัณฑูร ล่ำซำ ซึ่งมีพลังและมีศักยภาพได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้และได้ร่วมแก้ไขปัญหาของจังหวัด โดยท่านได้วิเคราะห์ทางออกของปัญหาคือ

1. ต้องให้ผู้บริหารระดับสูงในระดับประเทศเข้าใจปัญหาคือจับใจที่ซึ่งเป็นปัญหาและความต้องการในระดับพื้นที่ได้ถูกต้องก่อน ซึ่งท่านมีแผนที่จะพบปะหารือรองนายกรัฐมนตรี นายวิษณุ เครืองาม และกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เรื่องการรณรงค์รักษาป่าต้นน้ำพื้นที่จังหวัดน่าน และการแก้ไขปัญหาพระราชกฤษฎีกาที่ดินป่าสงวน ถางป่าเพื่อทำไร่ข้าวโพด การดำเนินการดังกล่าวจะมีผลให้เกิดการ บูรณาการแก้ไขปัญหาในระดับบน (ส่วนกลาง) อย่างจริงจัง ซึ่งจะส่งผลให้พื้นที่ที่มีคำตอบในการแก้ไขปัญหาที่ค้างคามานานสามารถแก้ไขปัญหาได้สำเร็จ

2. การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชาวจังหวัดน่านให้ลดการปลูกข้าวโพดและหันไปปลูกพืชอื่นที่ส่วนราชการสนับสนุนใจที่พื้นที่ต้องสร้างความมั่นใจให้กับราษฎรว่าเขาจะมีรายได้หรือได้รับประโยชน์เกื้อกูลอื่นๆที่สูงกว่าหรือไม่แพ้การปลูกข้าวโพด ซึ่งต้องคิดอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงการขาย การตลาด หรือการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อให้ราษฎรมีรายได้สูงขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าการปลูกข้าวโพด

1.5 จังหวัดน่าน : การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัจจุบันมีการพัฒนาการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและขนบธรรมเนียมวิถีชีวิตมากขึ้นด้วยการตระหนักถึงความสำคัญของศิลปะ วัฒนธรรม เทศกาล รวมถึงมรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งประเทศไทยนับเป็นหนึ่งในประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางวัฒนธรรม เห็นได้จากประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานของประเทศ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติที่เป็นเอกลักษณ์

เฉพาะในแต่ละพื้นที่ ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลง ผสมผสาน หล่อหลอม พัฒนาตามกาลเวลา กระทั่งประยุกต์ร่วมกับวัฒนธรรมทั้งข้างถิ่นและข้ามถิ่น จึงนับได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้เติบโตด้วยต้นทุนทางวัฒนธรรมไม่น้อยกว่าประเทศใดในโลกและจากผลการสำรวจโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ พบว่าประเทศไทยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มากเป็นอันดับ ๓ ของภูมิภาคเอเชีย

การสร้างสรรค์การท่องเที่ยวโดยวางอยู่บนพื้นฐานของคุณค่าทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นหรือทุนทางวัฒนธรรมสามารถทำได้โดยหยิบยกเรื่องราวจากประวัติศาสตร์ ศิลปะท้องถิ่น การละเล่น ดนตรีพื้นบ้าน วิถีความเป็นชุมชน วรรณกรรม อาหาร ประเพณี สถาปัตยกรรม หัตถกรรม ความงดงามของฝีมือช่าง และอื่นๆ มาจัดการให้เกิดความน่าสนใจสอดคล้องตามคุณค่าของชุมชนหรือเมือง ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ตรงผ่านการเรียนรู้จากการได้ท่องเที่ยว

จังหวัดน่าน ดินแดนแห่งขุนเขา เป็นหนึ่งในสถานที่ที่มีความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยวเติบโตด้วยแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณคดี แหล่งอารยธรรมโบราณ รวมถึงแหล่งธรรมชาติ ซึ่งมีให้เห็นแทบทุกอำเภอ ปัจจุบันจึงได้มีการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม ทั้งในด้านการบริหารจัดการ ผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการ และการตลาด เพื่อให้เป็นเมืองที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวและเป็นประตูเชื่อมโยงสู่ประชาคมอาเซียนโดยยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดน่านด้วยการพัฒนาการท่องเที่ยวควบคู่กับการรักษาสมดุลสิ่งแวดล้อมและชุมชน กล่าวคือ ต้องไม่ทำลายทรัพยากรซึ่งเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ต้องไม่ส่งผลเสียต่อมูลค่าทางวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงโครงสร้างทางสังคม ได้แก่ การอนุรักษ์กิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การจัดแข่งเรือตามประเพณี งานไหว้พระธาตุ เป็นต้น การยกระดับคุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ น้ำดื่มสาธารณะ เป็นต้น การส่งเสริมและพัฒนาให้ธุรกิจที่พัก Guest-house Home stay และโรงแรม รวมถึงธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม ได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น ร้านอาหารพื้นเมือง ร้านค้า OTOP เป็นต้น ตลอดจนการพัฒนามาตรฐานสินค้าของฝากและของที่ระลึกที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีของจังหวัดน่าน

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ได้แก่

๑. **วัดพระธาตุแช่แห้ง** เป็นปูชนียสถานศักดิ์สิทธิ์ สร้างในสมัยเจ้าพระยาการเมือง (เจ้าผู้ครองนครน่าน ระหว่าง พ.ศ. ๑๘๖๙-๑๙๐๒) เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระมหาชินธาตุเจ้า ๗ พระองค์ พระพิมพ์เงินและพระพิมพ์ทอง ที่ได้รับพระราชทานจากพระมหาธรรมราชาลิไท เมื่อครั้งที่เจ้าพระยาการเมืองเสด็จไปช่วยสร้างวัดหลวงอภัย (วัดป่ามะม่วง จังหวัดสุโขทัย ในปัจจุบัน)

พระธาตุแช่แห้งเป็นพระธาตุประจำปีเถาะ ชาวล้านนาเชื่อว่าหากได้เดินทางไป “ชูธาตุ” หรือนมัสการพระธาตุประจำปีเกิดจะได้รับอานิสงส์อย่างยิ่ง

๒. **วัดภูมินทร์** เป็นวัดหลวงตั้งอยู่ในเขตพระนครดังปรากฏชื่อดำบลในเวียงในปัจจุบัน ตามพงศาวดารของเมืองน่าน พระเจ้าเจตบุตรพรหมมินทร์ เจ้าผู้ครองนครน่านได้สร้างวัดภูมินทร์ขึ้นหลังจากที่ครองนครน่านได้ ๖ ปี เมื่อ พ.ศ. ๒๑๓๙ มีปรากฏในคัมภีร์เมืองเหนือว่าเดิมชื่อ “วัดพรหมมินทร์” แต่ตอนหลังชื่อวัดได้เพี้ยนไปจากเดิมเป็น “วัดภูมินทร์”

จุดเด่นของวัดนี้คือเป็นวัดที่สร้างทรงจตุรมุขหนึ่งเดียวในประเทศไทย ที่ดูคล้ายตั้งอยู่บนหลังพญานาค ๒ ตัว อาคารนี้เป็นทั้งพระอุโบสถ พระวิหาร และพระเจดีย์ประธาน โดยใช้อาคารในแนวตะวันออก-ตะวันตกเป็นพระวิหาร และอาคารแนวเหนือ-ใต้เป็นพระอุโบสถ รัฐบาลไทยเคยพิมพ์รูปวัดภูมินทร์ในธนบัตรใบละ ๑ บาทในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ และเมืองโบราณ จังหวัดสมุทรปราการ ได้จำลองพระวิหารหลังนี้ไว้ด้วย

๓. **พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน** เป็นอาคารแบบยุโรปซึ่งเข้ามาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ผสมผสานกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่นเมืองน่าน เดิมเป็น “หอคำ” ลักษณะการจัดพิพิธภัณฑสถานจะใช้แสงธรรมชาติเข้าช่วย ตัวอาคารโปร่งมีหน้าต่างโดยรอบ ผู้มาเที่ยวจะรู้สึกเหมือนเดินอยู่ในบ้านมากกว่าพิพิธภัณฑสถาน ทำให้เพลิดเพลินในการเดินชมสิ่งของที่จัดแสดง

๔. **หมู่บ้านไทยลือหนองบัว** เป็นหมู่บ้านที่มีฝีมือในการทอผ้าพื้นเมืองที่สวยงาม เรียกว่า “ผ้าลายน้ำไหล” ซึ่งเป็นแหล่งใหญ่ที่สุดในจังหวัดน่าน นับเป็นหัตถกรรมที่ตกทอดมาหลายยุคหลายสมัย

การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดังกล่าว นอกจากจะนำรายได้เข้าสู่ประเทศ และนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาคแล้ว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสืบต่อวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งหากมีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและการพัฒนาเป็นไปอย่างเหมาะสม จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนผ่านทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน เช่น ระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา โครงข่ายโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต เส้นทางถนนภายในและระหว่างจังหวัด ป้ายบอกทาง เป็นต้น การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนผ่านทางการท่องเที่ยว และการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชุมชน เพื่อเป็นความภูมิใจของคนในท้องถิ่นแต่อย่างไรก็ตามหากมีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไม่เหมาะสม และ/หรือผลจากการท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้น อาจนำไปสู่ความเสื่อมโทรมของสถานที่ท่องเที่ยว และการสูญเสียมูลค่าทางวัฒนธรรม อีกทั้งอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน เช่น ค่าครองชีพที่สูงขึ้นของคนในชุมชน อัตราการเกิดอาชญากรรมที่สูงขึ้น การเพิ่มขึ้นของมลพิษ และการเสื่อมถอยของวัฒนธรรมพื้นเมืองและวิถีชีวิตที่เคยมีอยู่ จึงอาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวเปรียบเสมือนดาบสองคมถ้าไม่มีการวางแผนและการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม

2. ครั้งที่ 2 : ราชอาณาจักรสเปน

2.1. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถทางการแข่งขันของสเปน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการแข่งขันในเวทีโลก (กลุ่มที่ 1 + 2)

2.2. ความสัมพันธ์และความร่วมมือในการพัฒนาประเทศระหว่างสเปนกับไทย (กลุ่มที่ 2 + 3)

2.3. การดำเนินการและการบริหารจัดการเมืองบาร์เซโลนาด้วยนวัตกรรมและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี หรือข้อมูลศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร ในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของบริการชุมชน (Smart city) (กลุ่มที่ 3 + 4)

2.4. การบริหารจัดการและการวางแผนในการรองรับความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของสเปน (Climate change) (กลุ่มที่ 4 + 5)

2.5. การอนุรักษ์และการบริหารจัดการแหล่งศิลปวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวของสเปน (เมืองมรดกโลกโทเรโด และเมืองบาร์เซโลนา กลุ่มที่ 5)

2.1. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถทางการแข่งขันของสเปน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการแข่งขันในเวทีโลก

1) ภาพรวมเศรษฐกิจสเปน

เศรษฐกิจสเปนกำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ตัวเลขเศรษฐกิจอื่น ๆ อัตราการว่างงาน การบริโภคภายในประเทศ การส่งออก การลงทุนภาครัฐและภาคเอกชน มีการปรับตัวดีขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจและการสร้างงานของรัฐบาลสเปน และปัจจัยภายนอกที่สนับสนุน ได้แก่ (1) นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของธนาคารกลางยุโรป (2) การลดลงของราคาน้ำมันในตลาดโลก (3) การลดลงของอัตราดอกเบี้ย เงินกู้ของรัฐบาลสเปนทำให้ภาคครัวเรือนและภาคเอกชนสเปนเข้าถึงแหล่งเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ และ (4) การอ่อนตัวของค่าเงินสกุลยูโร

สถานการณ์เศรษฐกิจสเปนในปี 2558

1) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสเปน

เศรษฐกิจสเปนเติบโตร้อยละ 3.2 ซึ่งเป็นอัตราการเจริญเติบโตที่สูงที่สุดตั้งแต่ปี 2550 ทำให้สเปนเป็นประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงที่สุดประเทศหนึ่งใน EU รัฐบาลสเปนคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจสเปนจะเจริญเติบโตร้อยละ 3 ในปี 2559 และร้อยละ 2.9 ในปี 2560 ขณะที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) คาดการณ์ว่า จะเติบโตร้อยละ 2.7 ในปี 2559 และร้อยละ 2.3 ในปี 2560

2) ปัจจัยหลักที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสเปน

2.1) อัตราการว่างงานลดลงอยู่ที่ร้อยละ 20.9 (ปัจจุบัน สเปนมีผู้ตกงาน 4,779,500 คน) มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เท่ากับ 525,100 ตำแหน่ง สาขาที่มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ เกษตรกรรม (7%) ภาคบริการ (3.2 %) ก่อสร้าง (2.7%) และอุตสาหกรรม (1%) รัฐบาลสเปนคาดว่า อัตราการว่างงานจะลดลงอยู่ที่ร้อยละ 19.7 ในปี 2560

2.2) การบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 สืบเนื่องจากอัตราการว่างงานที่ลดลงรวมทั้งรายได้ของครัวเรือนและการใช้จ่ายภาคครัวเรือนที่เพิ่มสูงขึ้น ตัวอย่างตัวชี้วัดที่แสดงการเพิ่มขึ้นของการบริโภคภายในประเทศ ได้แก่ (1) ยอดจำหน่ายร้านค้าปลีก (retail sales) เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 (2) ยอดการซื้อรถยนต์เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 21 ซึ่งเกินกว่าอัตราเฉลี่ยของ EU ที่ร้อยละ 9.3 (3) ยอดการซื้อบ้านในเดือน พ.ย. 2558 เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.7 เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปี 2557 ในขณะที่การซื้อบ้านมือสองเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.5 (4) ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคปรับตัวสูงขึ้นมาอยู่ที่ 107.4 จุดในเดือน ธ.ค. 2558 จากระดับ 99 จุดในเดือนก.พ. 2558

2.3) การลงทุนหรือการสะสมทุนถาวร (gross fixed capital formation) ขยายตัวร้อยละ 6.2 โดยการลงทุนด้านเครื่องจักรเครื่องมือขยายตัวร้อยละ 9.6 ในขณะที่ การลงทุนด้านก่อสร้างขยายตัวร้อยละ 5.7 อนึ่ง จากผลการสำรวจ European Attractiveness Survey 2015 ซึ่งจัดทำโดย Ernst & Young สเปนเป็นประเทศที่น่าลงทุนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 4 ในยุโรปรองจากสหราชอาณาจักร เยอรมนี และฝรั่งเศส

2.4) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 คิดเป็นมูลค่า 250,241.3 ล้านยูโร

ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.7 คิดเป็นมูลค่า 274,415.2 ล้านยูโรทำให้มูลค่าการขาดดุลการค้าลดลงมาอยู่ที่ 24,173.9 ล้านยูโร จาก 24,471.9 ล้านยูโรในปี 2557 สินค้าส่งออกของสเปนที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าทุน รถยนต์ อาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ และเคมีภัณฑ์ ประเทศคู่ค้าสำหรับสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เยอรมนี สหราชอาณาจักร อิตาลี และฝรั่งเศส สินค้านำเข้าหลัก คือ สินค้าทุนเคมีภัณฑ์ สินค้าพลังงาน และรถยนต์ ประเทศคู่ค้าที่นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เยอรมนี จีน สหรัฐฯ และอิตาลี

ยุโรปยังคงเป็นตลาดส่งออกหลัก โดยการส่งออกไป EU คิดเป็นร้อยละ 64.8 (เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 63.4 ในปี 2557) ในขณะที่การส่งออกไปภูมิภาคอื่น ๆ ของโลกคิดเป็นร้อยละ 35.2 (ลดลงจากร้อยละ 36.6 ในช่วงเดียวกันของปี 2557) การนำเข้าของสเปนจาก EU เพิ่มขึ้นร้อยละ 56 (เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 53.3 ในปี 2557) ในขณะที่การนำเข้าจากภูมิภาคอื่น ๆ ของโลกคิดเป็นร้อยละ 44 (ลดลงจากร้อยละ 46.7 ในช่วงเดียวกันของปี 2557)

2.5) การท่องเที่ยวภาคการท่องเที่ยวของสเปนคิดเป็นร้อยละ 15.5 ของ GDP และร้อยละ 15 ของการจ้างงานทั้งหมด ในปี 2558 นักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวสเปนมีจำนวน 68.1 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 และสร้างรายได้เป็นจำนวนเงินกว่า 67 พันล้านยูโร นักท่องเที่ยวยุโรปส่วนมากมาจากสหราชอาณาจักร เยอรมนี และฝรั่งเศส ส่วนนักท่องเที่ยวจากเอเชียส่วนมากมาจากญี่ปุ่น จีน และเกาหลีใต้

3) ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของสเปน

ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของสเปน ได้แก่

3.1) ความไม่แน่นอนทางการเมืองสเปน ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ 20 ธ.ค. 2558 ที่ปัจจุบันยังไม่มี การจัดตั้งรัฐบาลใหม่ ซึ่งเริ่มส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนแล้ว

3.2) อัตราการว่างงานที่ยังสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของยุโรป โดยเฉพาะการว่างงานของกลุ่มคนหนุ่มสาว (ร้อยละ 46.2) แม้ว่าจะมีแนวโน้มลดลง แต่ก็ลดลงอย่างช้า ๆ ดังนั้น การว่างงานจึงเป็นปัญหาเศรษฐกิจสำคัญอย่างยิ่งที่รัฐบาลสเปนจะต้องแก้ไขต่อไป

3.3) การขาดดุลงบประมาณคิดเป็นร้อยละ 4.5 ของ GDP ซึ่งยังสูงกว่าอัตราที่ EU กำหนดไว้ที่ร้อยละ 4.2 สำหรับปี 2558 ทั้งนี้ EU คาดว่า การขาดดุลงบประมาณในปี 2559 จะอยู่ที่ร้อยละ 3.6 ของ GDP แม้ว่า EU จะกำหนดอัตราไว้ที่ร้อยละ 2.8

3.4) หนี้สาธารณะอยู่ที่ร้อยละ 99 ของ GDP ในปี 2558 และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเกินกว่าร้อยละ 100 ของ GDP ในปี 2559

3.5) การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก รวมถึงลาตินอเมริกา ซึ่งเป็นคู่ค้าและตลาดลงทุนที่สำคัญของสเปน

สภาพเศรษฐกิจที่เปราะบางของสเปน ทำให้สเปนมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาและสร้างความสามารถทางการแข่งขัน เฉพาะอุตสาหกรรมที่แข็งแกร่งและโดดเด่น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยาและอาหาร

2.2. ความสัมพันธ์และความร่วมมือในการพัฒนาประเทศระหว่างสเปนกับไทย

ดูภาคผนวก 2

2.3. สรุปประเด็นการศึกษาดูงาน “Smart City”

Barcelona เป็นเมืองที่ได้รับการจัดอันดับให้เป็นเมืองที่มีความโดดเด่นในด้าน Innovation และเป็น Smart Cityที่มีความโดดเด่นเมืองหนึ่งในทวีปยุโรป อย่างไรก็ตาม Barcelona ได้ก้าวผ่านวิวัฒนาการด้าน เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในแนวทางเดียวกันกับเมืองอุตสาหกรรมชั้นนำอื่นๆ ในยุโรป และยังคงมีโครงสร้าง เศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่มีความคล้ายคลึงกับประเทศไทย นั่นคือ มีความเข้มแข็งใน สาขาอุตสาหกรรมยานยนต์ อุปกรณ์ไฟฟ้า อาหารและการแปรรูปเกษตร รองเท้าและแฟชั่น ยาและเคมีภัณฑ์ และอุตสาหกรรมการพิมพ์

ปัจจุบัน Barcelona เป็นเมืองที่มีโครงสร้างเศรษฐกิจที่หลากหลาย โดยจะมุ่งเน้นไปในด้าน อุตสาหกรรมบริการเป็นสำคัญ จึงมีส่วนสำคัญของประชากร ที่ทำงานในภาคบริการสาขาการศึกษา การแพทย์ และสุขภาพ สื่อ การค้าปลีกและค้าส่ง การขนส่ง การท่องเที่ยว และการก่อสร้าง รวมกันสูงถึงร้อยละ ๙๒ นอกจากนี้ Barcelona ก็กำลังดำเนินยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นสู่ธุรกิจที่เป็น Knowledge, Innovation and Digital Economy หรืออีกนัยหนึ่งคือการก้าวสู่ “Smart Economy” ที่มากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างพื้นฐานของเมือง และบรรยากาศเมืองที่เอื้อต่อการสร้าง “ธุรกิจ Start Up” และนวัตกรรม (Innovation) ที่สอดคล้องกับกระแสโลกปัจจุบัน อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงการพัฒนา Barcelona ไปสู่ “Smart City” นั่นเอง

โครงสร้างพื้นฐานของ Barcelona Smart City ที่สำคัญคือ การสร้าง “Connectivity” โดยมีการวางโครงข่าย Fiber Optic ที่เข้าถึงทุกครัวเรือน การมี Wifi Hotspot ในพื้นที่สาธารณะ และการเปิดให้มี “Open Data” ขนาดใหญ่หลายชุดข้อมูล ซึ่งประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการนำไปสร้างเป็น นวัตกรรมการพัฒนาต่อยอดได้ ทั้งนี้ มีตัวอย่างของ Smart City Projects ที่เกิดจากการพัฒนาต่อยอด อาทิ เช่น

- Smart Mobility ได้แก่ Smart Traffic Sensor, Smart Bus, Smart Electric Bike
- Smart Utilities ได้แก่ Smart Lighting, Smart Watering, Smart Metering, Smart Heating and Cooling, และ Smart Trash
- Smart Social Care ได้แก่ Tele-care Service (สำหรับผู้มีอายุ ๗๕ ปีขึ้นไป)

นอกจากนี้ Barcelona ยังได้สร้างโครงข่ายระบบสนับสนุนการสร้างแนวคิดที่เป็นนวัตกรรม เกิดผลให้เป็นรูปธรรม ผ่านกลไกของหน่วยงาน “Atenues De Frabricacio” (Fabrication Laboratory) ซึ่งจะให้การ

สนับสนุนในด้านความรู้ทางวิศวกรรม (โดยเฉพาะวิศวกรรมเครื่องกล และอิเล็กทรอนิกส์) และเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เช่น 3D Printer และเครื่อง CNC เป็นต้น

2.4. การบริหารจัดการและการวางแผนในการรองรับความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของสเปน (Climate change)

แคว้นคาตาลุญญาเป็นแคว้นที่เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมสูงสุดในสเปน จึงมีความตื่นตัวและผลักดันการดำเนินงานเพื่อรับมือกับ climate change โดยเกาะกระแสโลกและ EU เป็นแคว้นแรกที่ตั้ง Department of Environment และกำหนดนโยบาย และตัวชี้วัด โดยตัวชี้วัดที่สำคัญด้านหนึ่งคือ การลด CO2 Emission โดยขณะนี้ใช้ระบบส่งเสริมแบบสมัครใจร่วมกับธุรกิจขนาดใหญ่ และเตรียมจะนำมาตรการด้านภาษีเข้ามาใช้ ในขณะที่ไทยได้นำมาตรการด้านภาษีมาใช้แล้ว (ดูภาคผนวก 3)

2.5. การอนุรักษ์และการบริหารจัดการแหล่งศิลปวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวของสเปน (เมืองมรดกโลก โทเลโด และเมืองบาร์เซโลนา)

เมืองประวัติศาสตร์โทเลโด

โทเลโด (Toledo) เป็นเมืองท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงที่สุดของสเปน โดยได้รับการจดทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม ตั้งแต่ปี ๒๕๒๙ โทเลโดตั้งอยู่ทางภาคกลางของสเปน ห่างจากกรุงมาดริดไปทางทิศใต้ประมาณ ๗๐ กม. ความสำคัญของโทเลโดในฐานะที่เป็นอดีตเมืองหลวงของจักรวรรดิสเปน และเป็นเมืองเก่าที่ปรากฏร่องรอยวัฒนธรรมของการอยู่ร่วมกันของ ๓ เชื้อชาติ คือ ชาวคริสต์ ชาวยิว และชาวมัวร์

โทเลโด เป็นเมืองเก่าตั้งแต่ยุคโรมันกว่า ๒ พันปี และเคยเป็นเมืองหลวงของราชอาณาจักรวิซิกอท (ในสมัยสเปนโบราณ) และมีฐานะเป็นเมืองหลวงจนกระทั่งชาวมัวร์ (ชาวมุสลิมจากแอฟริกาเหนือ) ได้เข้ามายึดครองคาบสมุทรไอบีเรีย เมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๘ ภายใต้การปกครองของอาณาจักรกาฬแห่งคอร์โดบา ซึ่งโทเลโดได้เข้าสู่ยุคทองในช่วงเวลาแห่งความรุ่งเรืองที่รู้จักกันในชื่อ La Convivencia หรือการอยู่ร่วมกัน (ของชาวคริสต์ ชาวยิว และชาวมุสลิม) ต่อมาในวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๐๘๕ (พ.ศ.๑๖๒๘) พระเจ้าอัลฟอนโซที่ ๖ แห่งกัสติล ทรงยึดเมืองโทเลโดคืนจากชาวมุสลิมและสถาปนาเป็นเมืองหลวงแห่งอาณาจักรกัสติลเลออน และคงเป็นเมืองหลวงจนกระทั่งพระเจ้าฟิลิปที่ ๒ แห่งสเปนทรงย้ายราชธานีจากโทเลโดไปมาดริด ในปี ค.ศ. ๑๕๖๑ (พ.ศ. ๒๑๐๔)

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของโทเลโด

โทเลโดนอกจากเป็นเมืองเก่าที่มีความงดงามทางศิลปวัฒนธรรมแล้ว ยังมีความน่าสนใจที่เป็นการผสมผสานอารยธรรมทั้งแบบโกธิคของยุโรป แบบมุสลิมจากแอฟริกาเหนือ และแบบยิว ดังนั้นสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนาจะมีทั้งวิหารและโบสถ์คริสต์ มัสยิดของมุสลิม และไซนาก็อกของยิว ซึ่งหากจะเที่ยวให้

ละเอียดและชมเมืองให้ครบอาจต้องใช้เวลา ๒-๓ วันเต็ม อย่างไรก็ตามหากเวลานี้น้อยสามารถชมจุดน่าสนใจในเวลาครึ่ง - ๑ วัน จุดน่าสนใจที่ต้องชม ได้แก่

๑. The Cathedral of Toledo - วิหารแห่งโตเลโด

สร้างโดยพระเจ้าอัลฟองโซที่ ๘ เพื่อฉลองชัยชนะในสงครามเหนืออาหรับมุสลิม ในปี ๑๒๑๒ โดยสร้างและต่อ

เติมต่อเนื่องมาอีกหลายครั้ง เป็นศิลปะแนวโกธิค มีหอรระฆังสูง ๙๒ เมตร มีระฆังหนัก ๑๘,๐๐๐ กก. เป็นวิหารที่มีพื้นที่ภายในวิหารใหญ่ติดอันดับโลก คือ ยาว x กว้าง x สูง ๑๒ x ๖๐ x ๓๓ เมตร จุดน่าสนใจ คือ “The Transparente” สร้างระหว่างปี ค.ศ. ๑๗๒๑ - ๑๗๓๒ เป็นช่องเปิดเหนือเพดานด้านบนให้แสงส่องมาบริเวณช่องเปิดเป็นลายแกะสลักหินอ่อนและภาพเขียนบนเพดานด้านบนสวยงามมาก วิหารนี้ใช้เป็นวิหารกลางของอาณาจักรสเปนในยุคที่โตเลโดเป็นเมืองหลวงอยู่นาน

๒. Alcazar - พระราชวังอัลคาซาร์

ตั้งอยู่บนเนินสูงของโตเลโด เป็นจุดเด่นที่เห็นได้จากระยะไกล เป็นอดีตพระราชวังของอาณาจักรสเปนสมัยที่

โตเลโดเป็นเมืองหลวง โดยโครงสร้างเดิมมีมาตั้งแต่สมัยโรมัน ก่อนปี ค.ศ.๘๓๕ และสร้างใหม่เป็นพระราชวังในสมัยพระเจ้าอัลฟองโซ ที่ ๖ และใช้เป็นพระราชวังของกษัตริย์ จนกระทั่งย้ายเมืองหลวงมาที่มาดริด ปัจจุบันเป็นพิพิธภัณฑ์ด้านการทหารและสงครามและประวัติศาสตร์ชาติสเปน

การจัดการท่องเที่ยวโตเลโด

๑. โตเลโดมีจุดท่องเที่ยวมากมาย โดยเน้นทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมสามารถใช้เวลาท่องเที่ยวได้

ตั้งแต่ครึ่งวัน ไปจนถึงเที่ยวแบบละเอียด ๓ - ๔ วัน

๒. โตเลโดมีนักท่องเที่ยวมาามากทั้งไป - กลับ จากมาดริด และค้างคืนจึงมีการเดินทางสะดวกทางรถไฟจาก

มาดริดใช้เวลาประมาณ ๓๐ นาที และมีที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก จนถึงร้านค้าทั่วไปครบถ้วน

๓. ทำเลเมืองโตเลโดสวยงามตั้งบนเนินเขา มีแม่น้ำโอบล้อม ๒ ด้าน มีจุดชมวิวที่สวยงามติดอันดับโลก

๔. การจัดการเมืองเก่าที่มีขนาดเล็กและถนนแคบ โดยไม่ให้รถท่องเที่ยวเข้าไปในเขตเมืองเก่า โดยให้จอดด้าน

นอก และมีรถเมล์ที่วิ่งรอบนอกและวิ่งไปจุดสำคัญ ๒ - ๓ จุดในเมือง การท่องเที่ยวในเมืองเก่าใช้การเดินทางเป็นหลัก โดยมีจุดทำบันไดเลื่อนขนาดสูงเท่าตึก ๖ - ๗ ชั้น จากถนนด้านล่างไปถึงด้านบนของเมืองเก่า เพื่อรถจะได้ไม่ต้องวิ่งขึ้นไปบนเมืองที่อยู่บนเนินเขา และนักท่องเที่ยวไม่ต้องเดินขึ้นเนินเป็นระยะทางไกล จึงเดินชมได้สะดวก

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑. การที่ยังมีชาวเมืองอาศัยอยู่ในเขตเมืองเก่า จึงห้ามรถของชาวเมืองวิ่งเข้าเมืองเก่าไม่ได้ จึงมีปัญหารถที่วิ่งในเขตเมืองเก่าที่เป็นถนนแคบมากๆและรบกวนนักท่องเที่ยวจึงควรจัดระบบการจราจรของชาวเมือง โดยจัดถนนที่รถของชาวเมืองวิ่งได้ และที่ห้ามวิ่ง กำหนดเวลาที่รถวิ่งได้ขนาดของรถที่ห้ามเข้า รวมทั้งจัดจุดจอดรถของชาวเมืองไว้เป็นจุดๆ
๒. ปัญหาห้องสุขาที่หาค่อนข้างยาก ส่วนใหญ่ต้องใช้ ฌ จุดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่มีน้อยจุด และร้านอาหารเท่านั้นซึ่งควรสร้างสุขาสาธารณะเพิ่มเติมในจุดท่องเที่ยวหลัก โดยตกแต่งให้กลมกลืนกับเมืองเก่า

บาร์เซโลน่า

เมืองนี้พูดคาคาตาลันกันเป็นส่วนใหญ่ ไปไหนๆ จะมีทั้งภาษาคาตาลัน จัดเป็นภาษาราชการด้วย ภาษาสเปน (แต่ไม่ค่อยมีภาษาอังกฤษ) และ บาร์เซโลน่าเป็นเมืองที่เศรษฐกิจเติบโตสูง คือเป็นเมืองที่รวยที่สุดในสเปน...ยามเมื่อเศรษฐกิจแย่ ก็เท่ากับว่าคนเมืองนี้ทำงานเลี้ยงคนทั้งประเทศ

ข้อมูลท่องเที่ยวบาร์เซโลน่า//มี UNESCO heritage site ถึง 8 แห่งส่วนใหญ่เป็นสถาปัตยกรรมของ 2 สถาปนิกผู้ยิ่งใหญ่ เป็นเมืองที่มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งวัฒนธรรม

1. สนามคัมป์นู (Camp Nou) สนามฟุตบอลประจำเมือง ดังนั้นหากอยากถูกเรียกว่ามาถึงบาร์เซโลน่าแล้วจริงๆ ละก็ คุณจะต้องเข้าไปสัมผัสกับบรรยากาศของสนามฟุตบอลที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในยุโรปแห่งนี้ โดยมีความจุถึง 99,000 คน เลยทีเดียว นอกจากนี้หากอยากชิมซบบรรยากาศสไตล์คอบอลก็อย่าเพิ่งแค่มาทัวร์นะคะ แต่คุณต้องนั่งชมเกมส์การแข่งขันแบบสดๆ ด้วย ยิ่งเวลาที่ฝ่ายเจ้าบ้านคว้าชัยชนะด้วยแล้วคุณจะสัมผัสได้ถึงพลังงานอันยิ่งใหญ่ของแฟนบอลที่ชวนขนลุกทีเดียว
2. ปาร์กเกวย์ (Parc Guell) เป็นอีกหนึ่งผลงานชิ้นเอกของ อันตอนี่ เกาตี ปัจจุบันมันได้กลายเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ที่โชว์ผลงานอันโดดเด่นทางด้านสถาปัตยกรรมของ อันตอนี่ เกาตี อีกทั้งยังมีนิทรรศการประติมากรรมสวยๆ ให้ได้ชมกันด้วย นอกจากนี้สิ่งปลูกสร้างต่างๆ ยังคงถูกล้อมรอบด้วยความร่มรื่นของต้นไม้ จึงทำให้คุณชมความงดงามศิลปะได้อย่างเพลิดเพลินมากยิ่งขึ้น
3. โบสถ์ซากราดา ฟามีเลีย (Sagrada Familia Church) เป็นโบสถ์ที่มีการก่อสร้างอย่างพิถีพิถัน และมีผู้มาเยี่ยมชมความงามกว่า 2.8 ล้านคนต่อปีเลยทีเดียว นอกจากนี้ยังถือว่าเป็นหนึ่งในสถาปัตยกรรมที่สวยงามที่สุดของบาร์เซโลน่า ซึ่งใช้เวลาสร้างมายาวนานกว่า 100 ปีแล้ว และคาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ในอีก 30 ปีข้างหน้าโน้นคะ และที่สำคัญมันยังเป็นอีกหนึ่งผลงานชิ้นโบแดงของ อันตอนี่ เกาตี เจ้าเก่า

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ผลการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาประเทศสู่การแข่งขันระดับโลก

การศึกษาดูงานในจังหวัดน่าน และ สปป.ลาว และในราชอาณาจักรสเปน ได้พบว่า เป้าหมายของการพัฒนาเพื่อยกระดับสังคมเป็นสังคมอัจฉริยะ (Smart Society) ก้าวทันบริบทความเปลี่ยนแปลงของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งอนาคต ขณะเดียวกันยังคงดำรงคุณค่าของความเป็นอารยธรรมที่มีความรุ่งเรืองหรืออัตลักษณ์งดงามในอดีต

ดังนั้น บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่สำคัญได้แก่

3.1 การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก (Climate change)

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การตัดเผาไม้ทำลายป่า การปล่อยก๊าซคาร์บอนได้อ็อกไซด์จากโรงงานอุตสาหกรรม จนเกิดก๊าซเรือนกระจกและทำลายชั้นบรรยากาศโลก จนเกิดความเสียหาย และผลกระทบที่รุนแรงขึ้น อาทิ อุณหภูมิโลกสูงขึ้น ฤดูกาลเปลี่ยนแปลงไป เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้งและรุนแรงมากขึ้น จนทำให้สิ่งมีชีวิตบางชนิดอ่อนแอลง และบางชนิดไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ และเกิดการสูญพันธุ์ไปในที่สุด

บริบทการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก (Climate change) ในสังคมโลกได้กำหนดกรอบกติกาที่ส่งผลให้ประเทศต่างๆ ต้องปฏิบัติตามเพื่อรักษาความสมดุลของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งในส่วนของประเทศไทย และราชอาณาจักรสเปนได้ผูกพันข้อตกลงเชิงนโยบายและสนธิสัญญาไว้สรุปได้ดังนี้

นโยบายและสนธิสัญญา	สาระสำคัญที่เป็นข้อตกลงผูกพันไว้
<p>1. ประเทศไทย</p> <p>1.1 พิธีสารเกียวโต (ค.ศ. 1997) ภายใต้ UNFccc)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สถานภาพอยู่ในกลุ่ม Non – Annex I Parties หรือประเทศกำลังพัฒนา - กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ไม่มีพันธกรณีในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก แต่ประเทศไทยนำกลไกการพัฒนาที่สะอาด(Clean Development Mechanism) : CDM) โดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.) ทำหน้าที่วิเคราะห์ กลั่นกรองโครงการและออกหนังสือรับรองตามหลักเกณฑ์การพัฒนาที่ยั่งยืน
<p>1.2 ข้อตกลงปารีส (ค.ศ. 2015)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อเสนอของประเทศไทย คือ เจตจำนงมีส่วนร่วมในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภายหลังปี ค.ศ. 2020 - ที่ผ่านมามีหน่วยงานของกระทรวงต่าง ๆ รายงานข้อมูล GHG (Greenhouse Gas) เช่น ทส. พน. อก. คค. กษ. และ สำนักนายกรัฐมนตรี - มีมาตรฐานมลพิษ เช่น ECO Sticker หรือมาตรฐาน มอก. เครื่องยนต์ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ มีโครงสร้างภาษี CO₂ หรือโครงสร้างภาษีสรรพสามิตใหม่เพื่อลดการปล่อยก๊าซ CO₂ เพื่อให้สามารถใช้รถยนต์ที่สะอาดประหยัด ปลอดภัย ควบคู่กับ ECO Sticker - ในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีมาตรฐาน มกษ. และแรงงานวิจัยเรื่องของ Carbon Footprint เพื่อติดฉลาก (Labeling) และ Water Footprint เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ Environmental Footprint
<p>2. ราชอาณาจักรสเปน</p> <p>2.1 พิธีสารเกียวโต (ค.ศ.1997)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ในกลุ่ม Annex I Parties หรือประเทศพัฒนาแล้ว - เป็นข้อผูกพันทางกฎหมายที่ประเทศพัฒนาแล้ว หรือกลุ่ม Annex I กำหนดพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศภาคี รวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 จากระดับการปล่อยก๊าซโดยรวมของกลุ่ม ในปี ค.ศ. 1990 ระหว่างปี 2008 - 2012
<p>2.2 ข้อตกลงปารีส (ค.ศ. 2015)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ลดก๊าซเรือนกระจก หลังปี 2020 อย่างต่ำร้อยละ 40 เทียบกับปีฐาน 1990 กำหนดเวลา 2021 – 2030

3.1.1 แนวปฏิบัติ / ข้อคิดจากการศึกษาดูงานที่เป็นประโยชน์

จังหวัดน่าน

- 1) จ.น่านมีสภาพปัญหาพื้นที่ป่าถูกบุกรุกทำลายเป็นภูเขาหัวโล้น เกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากทั้งในพื้นที่ถูกและไม่ถูกกฎหมาย มีการเผาตอซังทำให้เป็นปัญหาหมอกควันในช่วงฤดูแล้งหลังเสร็จสิ้นฤดูเก็บเกี่ยว ผลกระทบตามมาคือ สภาพดินฟ้าอากาศเปลี่ยนแปลง ปริมาณฝนตกลงมาทั้งที่เป็นพื้นที่ต้นน้ำน่านและเกิดน้ำป่าไหลหลากได้ง่ายในฤดูฝน
- 2) โครงการปิดทองหลังพระเป็นตัวอย่างของโครงการที่เป็นต้นแบบในลักษณะประชารัฐที่แท้จริง ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการคิด และพัฒนาร่วมกัน ระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งโครงการการแก้ปัญหาบุกรุกป่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนา คือความยั่งยืน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องมีต้องมีส่วนร่วม ซึ่งนี่คือหลักคิดต้นแบบของโครงการปิดทองหลังพระ ที่มีโจทย์เริ่มต้นว่า จะทำอย่างไร ให้ประชาชน สามารถช่วยเหลือตนเอง และอยู่กับธรรมชาติได้ ทั้งนี้จุดเด่นอีกจุดหนึ่งของโครงการคือ การให้ความสำคัญ ในกลุ่มเยาวชน เพื่อให้เข้าสู่กระบวนการปลูกฝังการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานสำคัญ เน้นที่การปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินหงสา

- 1) ในช่วง ๑๕ ปีที่ผ่านมารัฐบาลไทยได้เน้นความสำคัญของความมั่นคงทางด้านพลังงาน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมและอุดหนุนให้มีการใช้ เอทานอล และไบโอดีเซล ที่ผลิตในประเทศไทยในระบบการคมนาคมขนส่ง ซึ่งแม้ว่าเอทานอล และไบโอดีเซล จะสามารถทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิงได้บ้าง แต่ก็ยังไม่สามารถบรรลุลัทธิประสงค์ของการสร้างให้เกิดความมั่นคงทางพลังงานได้ トラบไคที่การทำงานของเครื่องยนต์ยังจำเป็นต้องมีส่วนผสมของน้ำมันเบนซินหรือดีเซล นอกจากนี้แล้ว กลไกการส่งเสริมและอุดหนุนให้มีการใช้ เอทานอล และไบโอดีเซล นี้ยังได้สร้างความเสียเปรียบเชิงเปรียบเทียบในด้านต้นทุนด้าน Logistic ของไทยเนื่องจากทั้ง เอทานอล และไบโอดีเซล มีต้นทุนราคาต่อ BTU ที่สูงกว่าน้ำมันสำเร็จรูปที่กลั่นจากน้ำมันดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศอยู่ตลอดมา

นอกจากนี้ จากการที่ในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยประสบปัญหาการต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้า โรงงานอุตสาหกรรม เขื่อน เขื่อน และอื่นๆ ทั้งจากชุมชนที่แท้จริงและจาก NGO ส่งผลให้ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาความมั่นคงด้านพลังงานไฟฟ้า จากความจำเป็นที่ต้องเพิ่มการพึ่งพาพลังงานไฟฟ้าจากนอกประเทศมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่ง ประเด็นของการมีสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากโรงงานไฟฟ้าหงสา นี้ก็สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาด้านความมั่นคงด้านพลังงานที่กำลังขยายตัวมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งรากแท้ของปัญหาที่แท้จริง อาจเกิดจากการขาดการบริหารจัดการความขัดแย้งและผลประโยชน์ (มิตินิติศาสตร์) รวมทั้งขาดการบังคับใช้กฎหมาย (มิตินิติศาสตร์) ที่มีประสิทธิผล ซึ่งสะสมมานานกว่า ๑๐ ปี และได้ขยายวงไปสู่ปัญหาอื่นในปัจจุบัน เช่น ปัญหาแรงงานสัมพันธ์ เป็นต้น

- 2) โรงไฟฟ้าแห่งนี้ ประกอบด้วย 3 หน่วยการผลิต ซึ่งมีขนาด 6x MW ต่อหนึ่งหน่วยการผลิต ในขณะที่ได้ทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้ามายังประเทศไทยที่ 1,4x MW ซึ่งสูงกว่ากำลังการผลิตรวมของ 2 หน่วยการผลิตรวมกัน ดังนั้น ในขณะที่มีการหยุดหน่วยการผลิตหน่วยใดหน่วยหนึ่งเพื่อทำการบำรุงรักษา โรงไฟฟ้าแห่งนี้ ย่อมไม่สามารถจ่ายกำลังไฟฟ้าได้ตามสัญญาที่ได้ทำไว้กับประเทศไทย และย่อมมีผลต่อเสถียรภาพของการจ่ายไฟให้ประชาชนทั้งในฝั่งลาวและฝ่ายไทย ในขณะที่มีการบำรุงรักษา
- 3) โครงการโรงไฟฟ้าหงสา มีรูปแบบการบริหารจัดการในประเด็นของชุมชน ที่มีความเหมาะสมกับระดับความคาดหวังของประชาชนในท้องถิ่น ณ ระดับของการพัฒนาและช่วงเวลาในปัจจุบัน จึงทำให้โครงการเหมืองและโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่นี้ สามารถดำเนินได้ตามแผน อย่างไรก็ตาม สำหรับโครงการลักษณะเดียวกันในอนาคต เป็นที่เชื่อว่ารัฐบาลลาวย่อมประสบปัญหาด้านชุมชนที่มากขึ้น เมื่อประชาชนมีระดับการพัฒนาและความคาดหวังที่สูงขึ้น ประกอบกับการได้รับความสนใจที่มากขึ้นจาก NGO

ดังนั้น สิ่งที่รัฐบาลลาว จะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพื่อลดโอกาสของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต คือการติดตามกำกับควบคุมดูแล การดำเนินการที่มีผลเกี่ยวข้องกับด้านชุมชน ของโครงการนี้อย่างใกล้ชิด โดยจะต้องมีให้ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับชุมชนและประชาชนลาว ไม่ต้องไปกว่าความคาดหวัง ทั้งนี้ เพื่อสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นของประชาชนลาวในการบริหารจัดการโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ ซึ่งจะช่วยลดโอกาสในการเกิดการต่อต้านโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐลาวได้ในอนาคต

- 4) ในการจัดทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าลักษณะเช่นนี้ในอนาคต ประเทศไทยในฐานะของผู้ซื้อควรใช้สิทธิที่จะกำหนดให้มีเงื่อนไขการบริหารจัดการและดำเนินโครงการ โดยใส่ใจในการดูแลสภาพแวดล้อมที่มีขอบข่ายกว้างกว่าเพียงการดูแลชุมชนรอบโรงไฟฟ้า ทั้งในด้านของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้กับทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ และชุมชนชายแดนฝั่งไทย รวมถึงมิติผลกระทบที่อาจเกิดกับการเปลี่ยนแปลงสถานะแวดล้อมในระดับภูมิภาคหรือระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับโรงไฟฟ้าที่ตั้งอยู่ใกล้กับประเทศไทย

แคว้นคตาลูญา/เมืองบาร์เซโลนา

แคว้นคตาลูญาเป็นแคว้นที่เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมสูงสุดในสเปน จึงมีความตื่นตัวและผลักดันการดำเนินงานเพื่อรับมือกับ climate change โดยเกาะกระแสโลกและ EU เป็นแคว้นแรกที่ตั้ง Department of Environment และกำหนดนโยบาย และตัวชี้วัด โดยตัวชี้วัดที่สำคัญด้านหนึ่งคือการลด CO2 Emission โดยขณะนี้ใช้ระบบส่งเสริมแบบสมัครใจร่วมกับธุรกิจขนาดใหญ่ และเตรียมจะนำมาตราการด้านภาษีเข้ามาใช้ ในขณะที่ในไทยได้นำมาตรการด้านภาษีมาใช้แล้ว (ดูภาคผนวก 3)

3.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. บริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหาการบุกรุกป่า โดยระดับประเทศกำหนดมาตรการที่ชัดเจนตามเขตพื้นที่ (Zoning) และกลุ่มประชาชน (ฐานะของประชาชนผู้บุกรุกป่า/นายทุน ระยะเวลาบุกรุก) เป็นพื้นที่ป่า โดยการกำหนดเขตพื้นที่ (Zoning) เป็นพื้นที่ป่าที่ต้องหวงคืนและฟื้นฟูสภาพป่าและต้นน้ำ พื้นที่ปลูกพืชแนวป่าชุมชน และพื้นที่ปลูกพืชสร้างอาชีพรายได้ของเกษตรกร โดยร่วมดำเนินการระหว่างหลายกระทรวง เช่น ทส. มท. กษ. พณ. พม. ส่วนระดับพื้นที่ใช้แนวทางพระราชรัฐ ให้จังหวัดทำงานร่วมกับภาคเอกชน องค์กรเอกชน (เช่น มูลนิธิปิดทองหลังพระ มูลนิธิโครงการหลวง) ภาคประชาสังคม เป็นต้น รวมทั้งการปลูกจิตสำนึกของคนในจังหวัดให้รักป่าและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อประชาชนทั้งในพื้นที่และทั้งประเทศ
2. การแก้ปัญหาการบุกรุกป่า และที่ทำกินของเกษตรกร ต้องให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ตามหลักประชาธิปไตยและหลักคิดของโครงการปิดทองหลังพระ ให้ประชาชน สามารถช่วยเหลือตนเองและอยู่กับธรรมชาติได้โดยทำให้เกิดความยั่งยืนในอนาคตต่อไปมีวิธีการปลูกฝังคนรุ่นใหม่ให้ตระหนักถึงปัญหาร้ายแรงที่เกิดมาในอดีต ให้รุ่นลูก รุ่นหลานยึดเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตต่อไปในขณะเดียวกันพัฒนาอาชีพทางเลือก เช่นการปลูกพืชใหม่ๆที่ได้รายได้ดีโดยใช้พื้นที่น้อย การเลี้ยงสัตว์ การประมง โดยควรพิจารณาประกอบกับความต้องการทางการตลาดของจังหวัด และพื้นที่ใกล้เคียงและเสริมด้วยการพัฒนางานฝีมือ เพื่อพัฒนาและเพิ่มปริมาณความต้องการวัตถุดิบที่ผลิตได้ เช่น การทำเฟอร์นิเจอร์หวาย จากหวายที่ปลูกได้
3. ในการจัดทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าที่ตั้งในประเทศเพื่อนบ้านในอนาคต ประเทศไทยในฐานะของผู้ซื้อควรใช้สิทธิที่จะกำหนดให้มีเงื่อนไขการบริหารจัดการและดำเนินโครงการ โดยใส่ใจในการดูแลสภาพแวดล้อมที่มีขอบข่ายกว้างกว่าเพียงการดูแลชุมชนรอบโรงไฟฟ้า ทั้งในด้านของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้กับทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ และชุมชนชายแดนฝั่งไทย รวมถึงมิติผลกระทบที่อาจเกิดกับการเปลี่ยนแปลงสถานะแวดล้อมในระดับภูมิภาคหรือระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับโรงไฟฟ้าที่ตั้งอยู่ใกล้กับประเทศไทย
4. รัฐบาลกำหนดกฎระเบียบทั้งทางด้านมาตรการบังคับ หรือมาตรการส่งเสริมจูงใจ (เช่นด้านภาษี) เพื่อสนับสนุนกระตุ้นให้เอกชนดำเนินการเพื่อรับมือกับ climate change

3.2 นวัตกรรมและความสามารถในการแข่งขัน (Innovation&Competitiveness)

การพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ระดับโลกเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ประเทศหรือชุมชนสามารถอยู่รอดและเจริญก้าวหน้าได้ในภาวะที่การแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคมมีความเข้มข้นเป็นอย่างยิ่ง การสร้างความสามารถทางการแข่งขันต้องมีการดำเนินการทั้งทางด้านโครงสร้างเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย การพัฒนาคุณภาพของประชาชนและด้านนวัตกรรม (Innovation) ซึ่งนวัตกรรมนี้อาจเป็นการประดิษฐ์คิดค้นวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรืออาจเป็นด้านการบริหารจัดการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับการพัฒนาประเทศเพื่อให้สามารถแข่งขันในระดับโลกได้

การพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน มองได้เป็น 2 ระดับ คือ ระดับภาพรวมของประเทศเพื่อแข่งขันในระดับโลก และระดับท้องถิ่น/ชุมชนเพื่อแข่งขันในระดับประเทศหรือระดับโลก บทวิเคราะห์ต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นถึงผลการศึกษาดูงานราชอาณาจักรสเปน และจ.น่าน ในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน และการใช้นวัตกรรมในการพัฒนาทั้ง 2 ระดับ

3.2.1 ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การศึกษาดูงานด้านปัญหาเศรษฐกิจและแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของราชอาณาจักรสเปน เป็นข้อมูลเชิงเปรียบเทียบกับสถานะของประเทศไทยได้ดีเศรษฐกิจสเปนประสบปัญหาครั้งใหญ่ในช่วงหลายปีก่อนหน้านี้ โดยประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง ระดับหนี้สาธารณะสูง รวมทั้งอัตราการว่างงานที่สูงเป็นประวัติการณ์ จนต้องร้องขอความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจจากสหภาพยุโรปซึ่งขณะนี้คาดว่าจะได้ผ่านจุดต่ำสุดไปแล้ว และกำลังอยู่ในช่วงปรับตัวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจกลับมาใหม่ โดยอาศัยการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ กฎหมาย และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งประเทศไทยสามารถเรียนรู้ทั้งจากสภาพปัญหาเพื่อเป็นบทเรียน และจากการดำเนินการที่ดีเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับประเทศไทยได้

แนวปฏิบัติ / ข้อคิดจากการศึกษาดูงานที่เป็นประโยชน์

1. การจัดโครงสร้างส่วนราชการระดับกระทรวงของสเปนเป็นกระทรวงเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขัน (Ministry of Economy and Competitiveness) ซึ่งมีภารกิจครอบคลุมทางด้านเศรษฐกิจ ด้านส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจ ด้านการค้าและด้านวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับประเทศไทยก็เสมือนเป็นการรวมกระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์ รวมทั้งบางส่วนของกระทรวงไอซีทีเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้สามารถดำเนินนโยบายและบริหารประเทศทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างเป็นเอกภาพ ในขณะที่เดียวกันเป็นการให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นกลไกหลักที่จะสร้างความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งถือเป็นประเด็นน่าสนใจที่ควรศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

2. ภายใต้อาณัติเศรษฐกิจตกต่ำเนื่องจากเศรษฐกิจโลก ทำให้การส่งออกสินค้าของสเปนหดตัวลง แต่รายได้จากการท่องเที่ยวกลับเพิ่มขึ้น ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย โดยในปี 2558 นักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาสเปนมีถึง 68.1 ล้านคน (สหราชอาณาจักร เยอรมนี ฝรั่งเศส) เป็นอันดับ 3 ของโลก สร้างรายได้เข้าประเทศ 67 พันล้านยูโร (2.68 ล้านล้านบาท) คิดเป็น 15.5% ของ GDP เปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวที่มาประเทศไทย 29.9 ล้านคน (จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ลาว อินเดีย) เป็นอันดับ 10 ของโลก สร้างรายได้เข้าประเทศปีละประมาณ 1.43 ล้านล้านบาท คิดเป็น 11.1% GDP ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศและสร้างรายได้เข้าประเทศจึงยังต้องพึ่งพาการท่องเที่ยวอย่างมาก และไทยยังขยายจำนวนนักท่องเที่ยวได้อีก เพียงแต่ทำอย่างไรจะรักษาทรัพยากร สภาพแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม และสภาพสังคมไว้ไม่ให้เสียหายจากการท่องเที่ยวได้

3. การแก้ไขปัญหาอัตราการว่างงาน ซึ่งถือเป็นโจทย์ข้อใหญ่ของสเปนเพราะอัตราการว่างงานในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำระหว่างปี 2555 - 2556 สูงถึงกว่า 25% ถึงแม้ปัจจุบันจะเริ่มดีขึ้น และมาอยู่ที่ 20.9% แต่ก็ยังคงสูงอยู่มาก และยังคงต้องแก้ปัญหาไปอีกหลายปี มองว่านอกจากสภาพเศรษฐกิจตกต่ำที่ทำให้อัตราการว่างงานสูงในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจากประเทศเกษตรกรรมในอดีตมาเป็นประเทศอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว โดยใช้เครื่องจักรเทคโนโลยีเข้ามาแทนแรงงานมากน่าจะมีผลให้มีการปรับลดการจ้างงานลงมา โดยโครงสร้างแรงงานในประเทศอาจจะปรับตัวไม่ทันกับโครงสร้างเศรษฐกิจ ซึ่งตรงนี้แตกต่างกับประเทศไทยที่ปัจจุบันอยู่ในสภาวะขาดแคลนแรงงาน มีอัตราว่างงานต่ำกว่า 1% เพราะยังมีโครงสร้างเศรษฐกิจที่พึ่งพิงการส่งออกและการท่องเที่ยว รวมทั้งภาคเกษตรกรรมซึ่งมีลักษณะที่ใช้แรงงานมาก อย่างไรก็ตามแผนยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 จะปรับทิศทางประเทศให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามามากขึ้น ลดการใช้แรงงานลง จะต้องพิจารณาให้สมดุลเพื่อไม่ให้เกิดภาวะแรงงานล้นตลาดในอนาคตเช่นเดียวกับสเปนในปัจจุบัน

4. การพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสเปนโดยใช้นวัตกรรม (Innovation) ถือเป็นจุดแข็งของสเปนที่ทำให้อุตสาหกรรมบางสาขามีความเข้มแข็งและอยู่ในระดับนำของโลกได้ เช่น อุตสาหกรรมพลังงานทดแทน โดยสเปนมีศักยภาพด้านพลังงานแสงอาทิตย์เป็นอันดับ 2 ของโลก และด้านพลังงานลมเป็นอันดับ 4 ของโลก มีเทคโนโลยีที่อยู่ในระดับนำและมีการลงทุนด้านนี้ในหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง ถึงแม้ขณะนี้อาจมีปัญหาคาบน้ำมันดิบต่ำมาก แต่ในระยะยาวจะมีอนาคตสดใส นอกจากนี้รัฐบาลสเปนให้ความสำคัญกับการพัฒนานวัตกรรมอย่างมาก โดยหน่วยงาน CDTI (Center for The Development of Industrial Technology) ภายใต้กระทรวงเศรษฐกิจฯ เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมของภาคเอกชนโดยการสนับสนุนทางการเงินเป็นทุนวิจัยและการช่วยเหลือการเงินด้านอื่นเฉลี่ยปีละมากกว่า 60,000 ล้านบาท ซึ่งในระยะหลังได้เน้นเงินสนับสนุนเพื่อการทำโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศมากขึ้น

5. รัฐบาลสเปนให้ความสำคัญกับการรักษา และพัฒนา Human resource โดยปรับกฎระเบียบด้านแรงงาน ด้านสวัสดิการ และการมีสถาบันพัฒนานักบริหารที่รัฐให้การสนับสนุนการดำเนินการ และงบประมาณมาก

3.2.2 ความสามารถในการแข่งขันของท้องถิ่น / ชุมชน

ผลจากการศึกษาดูงานที่ศึกษาลงไปที่การจัดระดับท้องถิ่น ทั้งในส่วนของสเปน (เมืองประวัติศาสตร์โตเลโด , แคว้นคาตาลุนญา/เมืองบาร์เซโลนา) และของไทย (จ.น่าน) แสดงให้เห็นการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของท้องถิ่นทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ซึ่งมีประเด็นน่าสนใจดังนี้

แนวปฏิบัติ / ข้อคิดจากการศึกษาดูงานที่เป็นประโยชน์

1. การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของท้องถิ่นอาจไม่ได้มองด้านเศรษฐกิจหรือรายได้เพียงอย่างเดียว แต่ต้องเป็นความสามารถที่อยู่บนพื้นฐานของอัตลักษณ์ของท้องถิ่นที่ประชาชนในท้องถิ่นต้องการให้เป็น ซึ่งแต่ละท้องถิ่นจะมุ่งไปในทิศทางที่ต้องการ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์และบริหารจัดการเพื่อให้เป็นไปตามนั้น

2. จ.น่านมีวิสัยทัศน์ “เมืองแห่งความสุข ธรรมชาติสมบูรณ์แหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย พร้อมมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน” ภายใต้นโยบาย “น่านหนึ่งเดียว” เน้นที่ความเป็นเมืองสงบ วิถีชีวิตเรียบง่าย ประชาชนมีความสุข และยังคงรักษาขนบธรรมเนียมศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ ดังนั้นการพัฒนาเมืองและการท่องเที่ยวก็จะไม่เน้นปริมาณ แต่เน้นนักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ ไม่เน้นกรุ๊ปทัวร์ขนาดใหญ่ เพื่อให้เกิดสมดุลของรายได้และการรักษาอัตลักษณ์ดั้งเดิมไว้ได้ ในขณะที่การผลิตสินค้าของจังหวัดก็พยายามจะให้เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมซึ่งกันและกัน และเน้นการผลิตสินค้าคุณภาพมากขึ้น เช่นกาแฟ ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ เสื้อผ้าสิ่งทอพื้นเมือง เครื่องเงิน

3. เมืองประวัติศาสตร์โตเลโด เน้นความเป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากการเป็นแหล่งอารย-ธรรมและศิลปโบราณ และการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งถือเป็นจุดท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์อันดับต้นๆในยุโรป (เปรียบเทียบกับพระนครหรืออยุธยา หรือสุโขทัยของไทย) ซึ่งเมืองโตเลโดพยายามจัดการให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่เข้ามาเที่ยวเมือง แต่ก็ต้องสามารถอนุรักษ์เมืองเก่าไว้ให้ได้ โดยการจัดการคมนาคม การห้ามรถยนต์ภายนอกเข้าในเมืองเก่า การจัดทำเป็นบันไดเลื่อนจากจุดจอดรถขึ้นไปถึงจุดท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่า ซึ่งสามารถดำเนินการได้ดีภายใต้พื้นที่ที่ค่อนข้างจำกัด ปัญหาอยู่ที่จะยังคงสามารถจัดการในเชิงอนุรักษ์ได้ดีเพียงใดภายใต้การขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

4. ในส่วนเมืองบาร์เซโลน่า ซึ่งเป็นเมืองหลวงของแคว้นคาตาลุญญาซึ่งเป็นแคว้นที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัวสูงมาก มีวัฒนธรรม เชื้อชาติ ภาษาที่แตกต่างจากแคว้นอื่นในสเปน และที่สำคัญมีรายได้ต่อหัวสูงสุดในบรรดา 17 แคว้นของสเปน โดยประชากรที่มี 10% ของประชากรสเปน แต่มี GDP 20 %และมูลค่าการส่งออกสินค้า 25% ของประเทศสเปนมีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดในสเปน ทั้งนี้สถานะเศรษฐกิจของแคว้นคาตาลุญญา และเมืองบาร์เซโลนาค่อนข้างมีความก้าวหน้าและเจริญกว่าภาพรวมของสเปน โดยมีการวางแผนเป้าหมายการสร้างความสามารถทางการแข่งขันไว้หลายด้าน เช่นการเป็น smart city (ดูหัวข้อที่ 3) ซึ่งปัจจุบันเป็นอันดับ 1 ในสเปน การเป็น Mobile World Capital การเป็น World top city in number of conference delegate ทั้งนี้เนื่องมาจากโครงสร้างเศรษฐกิจที่ดีของเมืองความรู้ความสามารถของประชากร และทำเลทางยุทธศาสตร์ของเมืองที่เป็นจุดศูนย์กลางทางการคมนาคม การค้า และการท่องเที่ยว ซึ่งจากความสำเร็จก้าวหน้าเหล่านี้ทำให้ปัญหาหนึ่งที่สำคัญ คือ ประชาชนของแคว้นนี้มีความต้องการแยกตัวเป็นอิสระจากราชอาณาจักรสเปน ซึ่งแน่นอนว่ารัฐบาลกลางของสเปนย่อมไม่ยินยอมให้เกิดการแยกตัวนี้ และยังคงเป็นประเด็นทางการเมืองไปอีกนานจนกว่ารัฐบาลกลางและแคว้นจะหาทางออกที่เหมาะสมได้

3.2.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) พิจารณาทบทวนโครงสร้างหน่วยงานราชการของไทยให้มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบดำเนินการด้านเศรษฐกิจโดยรวมและการพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันได้ในระดับโลก ซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการค้าระหว่างประเทศ และการใช้นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศได้ อาจเป็นการควมรวมหน่วยงาน การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพและยุทธศาสตร์ที่สามารถประสานงานระดับนโยบาย หรือการปรับคลัสเตอร์กระทรวงด้านเศรษฐกิจให้รวมด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- 2) รัฐบาลกำหนดนโยบายและแผนการสนับสนุนให้เกิดการวิจัยพัฒนา และนวัตกรรม โดยภาคเอกชน โดยเน้นการสนับสนุนด้านการเงิน การลดภาษีโครงสร้างพื้นฐาน กฎระเบียบ และการสร้างนักวิจัย ให้เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด
- 3) จัดทำแผนบูรณาการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว การคมนาคม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มรายได้และสร้างงานจากการท่องเที่ยว แต่ยังคงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมไว้ได้ เพิ่มงบประมาณด้านดูแลรักษา/ฟื้นฟู ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการ นำรายได้จากการท่องเที่ยวมาใช้รักษา/ฟื้นฟู
- 4) ดำเนินนโยบายที่ให้อำนาจและอิสระแก่จังหวัดและท้องถิ่นในการกำหนดทิศทาง แผน และการบริหารงบประมาณ ในระดับหนึ่ง เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดในด้านต่างๆ เช่น การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว การศึกษา การพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน ภายใต้อัตลักษณ์ของจังหวัด โดยต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์แต่ละด้านของประเทศ

3.3 เมืองอัจฉริยะ (Smart city)

ในการพัฒนา Barcelona ไปสู่การเป็น “A Smart and Sharing City” นั้น จากการศึกษาดูงานของคณะนบส.๒/๘ สามารถวิเคราะห์สรุปแนวทางการบริหารจัดการของภาครัฐ ได้ดังนี้

หลักการ: สร้างให้เกิด Smart City เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมทางธุรกิจ สินค้าและบริการ พร้อมกับเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้ โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.3.1 แนวปฏิบัติ / ข้อคิดจากการศึกษาดูงานที่เป็นประโยชน์

เมือง Barcelona มี ลักษณะการบริหารงานของภาครัฐ ที่มีความโดดเด่นและแตกต่างจากการบริหารจัดการของภาครัฐของไทย โดยสรุปดังนี้

๑) การสร้างโครงสร้างพื้นฐานโครงข่าย IT (Fiber Optic)

- เมือง Barcelona เป็นผู้มีสิทธิใน “Right of Way” ของเส้นทางสาธารณะทั้งหมด ทั้งใต้ดิน บนดิน ช่องสัญญาณ และระบบ Fiber Optic เป็นต้น โดย Barcelona จะบริหารจัดการ “Right of Way” เหล่านี้เพื่อลดการลงทุนในการลงทุนโครงการพัฒนาเมือง รวมทั้งนำรายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและบำรุงรักษาระบบ
- อาศัยการบูรณาการกับผู้บริการสาธารณูปโภคที่ต้องอาศัย “Right of Way” ของเมือง เช่น ไฟฟ้า และน้ำประปา ในการวาง สาย Fiber Optic ใต้ดิน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการขุดและกลบ จึงลดงบประมาณที่ต้องใช้ในการสร้าง Connectivity โดยมีเพียงต้นทุนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์และการวางระบบ Fiber Optic เท่านั้น
- ปัจจุบัน Barcelona มีโครงข่าย Fiber Optic เข้าถึงทุกครัวเรือนในเขตเมืองแล้ว

๒) การส่งเสริมโครงการนวัตกรรมต่อยอด (Smart CityProject)

- เมือง Barcelona มีกลไกวิธีการดำเนินการด้านงบประมาณและการคัดเลือกโครงการ ที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมให้แนวคิดที่สร้างสรรค์สามารถพัฒนาไปสู่การเกิดผลทางธุรกิจ อย่างเป็นรูปธรรม (Start Up) และเป็นตัวอย่างในการขยายผลไปสู่เมืองอื่นๆ ต่อไปได้
- เมือง Barcelona มีกลไกการคัดเลือกโครงการ โดยให้ความสำคัญกับความทั่วถึงและความเท่าเทียมในการให้บริการประชาชน

๓) การสนับสนุนการสร้างแนวคิดให้เป็นนวัตกรรม ผ่านกลไกของ Atenues De Fabricacio

- เป็นการสร้างเครือข่ายด้าน ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม ทั้งระหว่างแต่ละ Atenues และระหว่าง Atenues กับหน่วยวิจัย บริษัท และสถานการศึกษาต่างๆ นอกจากนี้ Atenues De Fabricacio ยังมีเครื่องมืออุปกรณ์และเครื่องจักรการที่สามารถสร้างการผลิตจำนวนน้อย เพื่อเป็น Prototype ได้ เช่น 3D Printer, CNC เพื่อให้ “Creative ideas turn into realities”
- ใช้กลไก Barter System ที่ผู้รับบริการจะต้องให้เป็นการแลกเปลี่ยนกับการเข้าใช้บริการของ Atenues De Fabricacio (ซึ่งจะไม่รับค่าตอบแทนเป็นเงิน) เช่น การตอบแทนสังคม การแบ่งปันความรู้ในรูปแบบต่างๆ การให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์หรือแรงงาน เป็นต้น

3.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ในการก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ระดับกลาง ซึ่งประเทศจำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดระบบเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ด้วยความคิดหรือปัญญา หรือที่เรียกว่า “Smart Economy” หรือ Knowledge, Innovation and Digital Economy นั้น “พื้นฐาน” ที่จำเป็นต่อการพัฒนาเป็น “Smart Economy” คือการพัฒนาคนในสังคมให้มีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่เอื้อต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และการรับ/พัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ การมีสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและสังคม ที่เอื้อต่อการจัดประกายความคิดสร้างสรรค์ (Creative Ideas) และ เอื้อต่อการนำความคิดสร้างสรรค์ นั้นไปสู่นวัตกรรม (Innovations) ที่เป็นรูปธรรม

๒) ในการใช้กลไกของภาครัฐในการผลักดันประเทศไทยไปสู่ ‘Smart Economy’ ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ นั้น ภาครัฐจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณและโครงการและการประเมินผลโครงการ ซึ่งปัจจุบันอาศัยกลไกวิธีการและบุคลากร ซึ่งเหมาะสมสำหรับการพัฒนาประเทศในรูปแบบเก่า จึงให้ความสำคัญกับงานโครงการในรูปแบบเดิมๆ งานโครงการที่ทำมาต่อเนื่อง หรือทรัพย์สินวัตถุที่จับต้องได้ ซึ่งขัดแย้งกับแนวคิดของการพัฒนาไปสู่ Smart Economy ที่ต้องอาศัยโครงการสนับสนุนรูปแบบใหม่ๆ โครงการที่ไม่เคยดำเนินการในอดีต และเน้นการสร้างมูลค่าจากความคิด และโลกเสมือนจริง ซึ่งล้วนเป็นคุณค่าในรูปแบบธรรม

๓) การออกแบบกลไกการจัดสรรงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐอย่างเหมาะสม นอกจากจะสามารถยกระดับการบริการประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมแล้ว ยังสามารถเป็นกลไกในการส่งเสริม “Smart Economy” “Smart City” ได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

๔) การบริหารจัดการเมือง โดยเฉพาะกรุงเทพฯ ควรนำแนวทางการบริหารจัดการระเบียบโครงสร้างพื้นฐานอย่างบูรณาการ ของ Barcelona มาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมือง และยังช่วยลดความเดือนร้อนรำคาญของประชาชน

๕) กลไกการสนับสนุนภาคเอกชนด้วย ระบบ barter system สามารถนำมาประยุกต์ใช้ แทนการช่วยเหลือแบบให้เปล่าหรือการจ่ายเงิน (ทั้งการจ่ายเงินแบบเต็มจำนวนและไม่เต็มจำนวน) ได้ ซึ่งนอกจากจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดภาระงบประมาณภาครัฐแล้ว ยังช่วยให้เกิดโครงข่ายความร่วมมือและต่อยอด ทั้งในด้านนวัตกรรมและในด้านธุรกิจระหว่างกัน และช่วยกระตุ้นให้เกิดสำนึกสาธารณะในสังคมได้อีกด้วย

Development Country to Global Competitive

Climate Change

นโยบายและสนธิสัญญา

- ระดับสากล
- ระดับประเทศ

สาเหตุปัญหา+การบริหารจัดการ

- จังหวัดน่าน : สภาพสิ่งแวดล้อม + การบริหารจัดการ
- เมืองหงสา : ด้านการพลังงาน
- บาร์เซโลนา

Innovation + Competitiveness

นโยบาย : ยุทธศาสตร์

Spain: Ministry of Economy +

Competitiveness:

- สภาพสังคมที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม
- องค์กรสร้างนวัตกรรม
- การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการแข่งขันของประเทศ

Smart City

การบริหารจัดการยุทธศาสตร์

Barcelona: Barcelona City Council

การบริหารจัดการเมือง, กลยุทธ์การพัฒนา
จังหวัดน่าน : นโยบายการพัฒนาเมืองการ
แก้ไขปัญหาและกลยุทธ์ในการดำเนินงาน